

Siesta de marți (1962)

Trenul ieși din trepidantul coridor de stânci roșietice, intră în plantațiile de bananieri, simetrice și nesfârșite, iar aerul deveni umed și nu se mai simți briza mării. Un val de fum sufocant pătrunse pe fereastra vagonului. Pe drumul îngust paralel cu linia ferată erau căruțe cu boi încărcate cu ciorchini verzi. De partea cealaltă a drumului, în spații intempestive necultivate, erau birouri cu ventilatoare electrice, campamente din cărămidă roșie și case de locuit cu scaune și măsuțe albe pe terase, printre palmieri și tufe prăfuite de trandafiri. Era unsprezece dimineața și încă nu începuse căldura.

– Mai bine închide geamul, spuse femeia. O să ți se umple părul de funingine.

Fetița încercă să-l închidă, însă era înțepenit de rugină.

Erau singurii pasageri în vagonul sărăcăcios de clasa a treia. Cum fumul de la locomotivă intra mai departe pe fereastră, fetița își schimbă locul și puse acolo singurele obiecte pe care le aduceau: o pungă de plastic cu câte ceva de-ale gurii și un buchet de flori înfășurat într-o foaie de ziar. Se așeză pe bancheta din față, departe de fereastră, în dreptul mamei. Amândouă purtau haine cernite, sărăcăcioase.

Fetița avea doisprezece ani și era prima orară când călătorea. Femeia părea prea bătrână ca să-i fie mamă, din pricina venelor albastrii de pe pleoape și a trupului mic, moale și fără formă, într-o rochie croită ca o sutană. Stătea cu șira spinării strâns lipită de spătar, ținând în poală cu amândouă mâinile o geantă de lac scorojit. Avea seninătatea conștiințioasă a ființelor obișnuite cu sărăcia.

La douăsprezece începu căldura. Trenul se opri zece minute într-o haltă în plin câmp, pentru a se aproviziona cu apă. Afară, în liniștea misterioasă a plantațiilor, umbra avea un contur neted. Dar aerul stătut din vagon mirosea a piele netăbăcită. Trenul nu mai accelera. Se opri în două sate asemănătoare, cu case de lemn zugrăvite în culori vii. Femeia își înclină capul, moțâind. Fetița își scoase pantofii. Apoi se duse la toaletă să pună în apă florile moarte.

Funeraliile Mamei Mari

Când se întoarse, mama o aștepta să mănânce. Îi dădu o bucată de brânză, o jumătate de plăcintă de porumb și un pesmet dulce și-și scoase și pentru ea din pungă de plastic o porție la fel. Pe când mâncau, trenul trecu foarte încet pe un pod de fier și nu se opri într-un sat asemănător cu cele de dinainte, cu diferența că aici era o mulțime adunată în piață. Un taraf cânta o melodie veselă în bătaia soarelui arzător. În partea cealaltă a satului, pe un câmp cu pământul crăpat de secetă, se terminau plantațiile.

Femeia se opri din mâncat.

– Pune-ți pantofii, zise.

Fetița se uită pe geam. Nu văzu nimic altceva decât câmpia pustie pe unde trenul prindea iar viteză, dar băgă în pungă ultima bucățică de pesmet și se încălță repede. Femeia îi întinse pieptenele.

– Piaptână-te, spuse.

Trenul începu să șuiere în vreme ce fetița se pieptăna. Femeia își șterse sudoarea de pe gât și-și îndepărtă cu degetele firimiturile de pe față. Când fetița sfârși cu pieptănatul, trenul trecu prin dreptul primelor case dintr-un sat mai mare, însă mai trist decât cele de dinainte.

– Dacă ai vreo nevoie, du-te acum, zise femeia. Apoi, chiar dacă mori de sete, să nu bei apă de nicăieri. Mai ales să nu te apuci să plângi.

Fetița încuviință dând din cap. Pe fereastră intra un vânt fierbinte și uscat, amestecat cu şuieratul locomotivei și zgomotul vagoanelor. Femeia strânse punga cu restul de mâncare și o băgă în geantă. Preț de o clipă, imaginea întregă a satului, în acea luminoasă zi de marți din august, străluci în geam. Fetița înfășură florile în ziarul îmbibat în apă, se îndepărtă puțin de fereastră și se uită țintă la maică-sa. Ea îi întoarse o privire blândă. Trenul scoase un şuierat și-și reduse viteza. După o clipă, se opri.

În gară nu era nimeni. De partea cealaltă a străzii, pe trotuarul umbrit de câțiva migdali, era deschisă doar sala de biliard. Satul plutea în arșiță. Femeia și fetița coborâră din tren, traversară gara pustie, ale cărei dale începeau să se crape împinse de ierburi, și trecură strada pe partea cu umbră.

Era aproape două. La ora aceea, toropit, satul își făcea siesta. Prăvăliile, birourile, școala comunală se închideau de la unsprezece și nu mai deschideau până cu puțin înainte de patru, când trenul făcea cale-ntoarsă. Rămâneau deschise doar hotelul din fața gării, cu bodega și sala de biliard, și oficiul telegrafic pe o latură a pieței. Casele, cele mai multe ridicate după modelul companiei bananiere, aveau ușile încuiate pe dinăuntru și obloanele trase. În unele era atât de cald, încât locatarii luau prânzul în curte. Alții

Funeraliile Mamei Mari

puneau un scaun la umbra migdalilor și-și făceau siesta așezați în plină stradă.

Căutând mereu să se ferească pe sub migdali, femeia și fetița intrară în sat fără să tulbure siesta. Se duseră drept la casa parohială. Femeia zgârie cu unghia plasa de sârmă de la ușa, așteptă o clipă și mai zgârie o dată. Înăuntru zumzăia un ventilator electric. Nu se auzeau pași. Abia răzbi scârțâitul ușor al unei uși și imediat o voce temătoare, foarte aproape de plasa de sârmă: „Cine-i?”. Femeia încercă să vadă prin plasă.

– Am nevoie de părinte, spuse.

– Acum doarme.

– E urgent, stăruie femeia.

Vocea ei avea o tenacitate calmă.

Ușa se întredeschise fără zgomot și apără o femeie matură și rotofeie, cu fața foarte palidă și părul de culoarea fierului. Ochii păreau prea mici în spatele sticlelor groase ale ochelarilor.

– Pofțiți, spuse, și deschise larg ușa.

Intrară într-o încăpere impregnată de un miros sătut de flori. Femeia le conduse la o bancă de lemn și le făcu semn să se așeze. Fetița se supuse, dar mama rămase în picioare, îngândurată, strângându-și geanta cu amândouă mâinile. Nu se auzea niciun zgomot în spatele ventilatorului.

Femeia din casă apără în ușa din spate.

– Spune să vă întoarceți după ora trei, zise în șoaptă. S-a culcat acum cinci minute.

– Trenul pleacă la trei și jumătate, rosti femeia.

Fu o replică scurtă și hotărâtă, însă vocea îi era tot liniștită, plină de nuanțe. Femeia din casă zâmbi pentru prima oară.

– Bine, spuse.

Când ușa din spate se închise iar, femeia se așeză lângă fetiță. Sala de așteptare, îngustă, era sărăcăcioasă, ordonată și curată. Dincolo de o balustradă de lemn care împărțea încăperea era o masă de lucru, simplă, acoperită cu mușama, și pe masă o mașină de scris primitivă, lângă un vas cu flori. În spate se aflau arhivele parohiale. Se vedea că era un birou îngrijit de o femeie nemăritată.

Ușa din fund se deschise și de data asta apăru preotul, ștergându-și ochelarii cu o batistă. Numai când și-i puse la ochi, păru evident că era fratele femeii care deschisese ușa.

– Ce doriți? întrebă.

– Cheile de la cimitir, spuse femeia.

Fetița stătea jos cu florile în poală și picioarele încrucișate sub bancă. Preotul se uită la ea, apoi o privi pe femeie și pe urmă, prin plasa de sârmă de la fereastră, cerul strălucitor și fără nori.

– Pe căldura asta, zise. Ați fi putut aștepta să apună soarele.